

ГИУЛАКХ
МагIалбика районе
дийцар хица
дувзаденнараш

13

ГИИШЛОШ ЯР
ГалгIайчен шахьарашка,
вахара объекташка
газ чуйиллара проект,
маьхалйоаккхаш латт

11

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ГIАЛГIАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№14 (12541)
Тушоли бутт,
14 ди, 2022 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
бекарга бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Знак почета»
яха орден
еннай

12+

ЮКЪАРЛО
ГалгIайче, наха хьабе
болх хилара
бола никъ лохаш ба

2

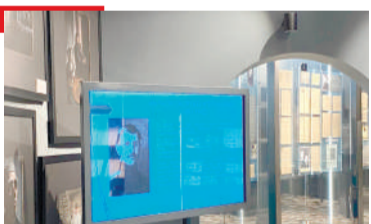
ЦХЪОАГИО
Донецк яха халкъа
республика
хьакхоллара ди дездеш
хилар, тахан, вай мехка

3

ДЕШАР
«PROFпризвание»
яхача программе гIолла
болх лаха аьттув ба вай
студентий

5

ГОЙТАМ
Малсаганакъан
Орцхой 125 шу дизара
хетабаь гойтам,
хьабийлар вай мехка

7

ДЕШАР
RoboCup Junior
яхача чемпионате
белгалбаьлар вай
дешархой

8

www.serdalo.ru @gserdalo vk.com/gserdalo Дзен сердало

Боарам бола маьхаш

Юртбоахама ярмаркашка
дукха бахархой ух

10

Култураан оагIув

29 шу хьалха
хьакхеллар,
вай Республика,
Културах йола
Министерства

4

**Паччахьалкхен
Дума депутат
Татренакьан
Муслим: Россе
бахача наха
хьаллоац
паччахьалкхен
кулгалхо**

ГІазданаькъан Ахьмад

Дуненна тайп-тайпарча миИнгашка, Россе лаьрхІа йола операци Украине дІахьош хилар бакъахьа хеташ мероприятеш дІахьош я, бакъда, Европа мехкашка бахаш болча наха, урамашка арабувлаш хьагойташ латт — шоаш кхачана продукташ, иштта газа, бензина кхыдолча доагама материалашта маьхаш ІотІатохара раьза ца хилар, цигара хьадоагІаш да вай берригача мехка дукхьала санкцеш тохар а. Цьхабакъда, ВЦИОМ дІабихьача хаттарий балха гуш да, Путин Владимир 81% Россе бахархоша хьаллоацаш хилар.

«ХІанз, тІехьарча хана эттача хьале, кхыча доазол арахарча кулгалхой рейтинг геттара а Іоежача хана, Путин Владимира, Россе бахархоша тешам луш хилар хьал геттара а айденнад. Из да, Россе бахархой цІаккха а ца хиннача тайпара, шоай паччахьалкхен кулгалхо хьаллоацаш а, цо деш дар нийса лоархІаш хилар, арахарча мехкашка хьал кхыча бесси да, наха шоай паччахьалкхен кулгалхошта, иштта тешам лац.

Дукхача мехкашка бахача наха теркал ду, тахан эттача хьале, Россе бахархой мел шоайла барт болаш ба, царна а ловра шоай кулгалхой, иштта нахаца цьха барт болаш хилар», — яздаьд таханаший Telegram-канале Паччахьалкхен Дума депутата, Россе парламента лохерча палата ГалгІайчен викал волча, Татренакьан Муслима.

Наха хьабе болх хилара бола никъ лохаш ба

БІархой Муслим

Сенатора БІархой Мухарбика кхетаче хилар, ГІалгІай Республика кьахьегаме, социальни дегІаяра министраца МутаІаланаькъан Хьажбикарца, цар дийцар регионе наха хьабе болх хургбола хьал, таханарча денна из 29,3 процент я.

«Карарча шера, дІачІоагІбенна латта, наха хьабе болх хилара боарам 13,2 процент я, хІаьта дІадахача шераца нийсдича, из болх ца

хилара хьал лаьгІдалара процент я 4,6.

Иштта дале а хьабе болх ца хилара хьал лакха да, вакантни оала моттигаш ца хилар бахьан долаш.

Болх боацача наха хьаде хІама хилийтара хьал (2019 шера боараме) кхоачаш хилийтара, иштта республика паччахьалкхен программаш маьхалгьахара, федеральни бюджетера хьахьожача ахча инвестице проекташ маьхалгьахара 2022 шера юкьебоагІаргба, 35 эзар совгІа саг, балха отта-

ваьв 11 эзар саг», — аьлар МутаІаланаькъан Хь.

Цо яхачох, 2022 шера, рынок труда хьаллацара, тахан санкцеш тега латтача хьалашка, российский экономика дикагІа дегІайоалаяра ГІалгІай Республика Правительство паччахьалкхен программа чІоагІгьаь, наха хьабе болх хургболча оагІорахьа.

«Республике лаьрхІа йола программа я вІашагІьелла — промышленни предприятишка болх беш бараш, 2022 шера балхара дІабахара кхерам бараш, профессия ха, кара-

ерзае Іомабара.

Цо таро хулийтаргья, «Демография» яхача кьаман проектах, 500 саг Іомаве. Из доккха новкьостал да республике хьабе болх боацаш биссарашта, шоашта безаш бола болх караберзабе. Дукха болх лахара таронаш лу, вай республике йолаш йолча инвестице проекташ, уж я: кога тІа бувхабу ГІирс тега фабрика, барзкьаш тега фабрика, агропромышленни комплекса тайп-тайпара кхуврчаш», — аьлар ше кьамаьлдеш БІархой М.

Цецвоаккхаш да Малхбузерча мехкаша лаьца дов

ГІазданаькъан Ахьмад

Тамаш яйташ хьал да тахан эттар! Лондонерча кьаман галерее уллача Дега Эдгараса дилла «Эрсий халхархой» яхача сурта цІи хийцай. Из дицдеш да, Россе доазол дехьа, хьокха дихьачара юха шоай мехка цІадахьаш хинна, цІихезача музеешкара лакха мах бола белхаш финскерча таможене дІалаьца хилар. Европера кердадараш, таханарча дийнахьа, иштта да.

«Малхбузерча мехкаша леладу дов, культуран дуне цецвоаккхаш да! Ер ха кхачалца, культура цІаккха а политикан юкье ихаяц. Культурох йолча Комитетаца цьхана, коррупцен духьале лелача тха Комитета тІадиллад, Финляндерча таможенера дехьацадоаийташ латтача суртий гІулакх тахар», — аьлар Российски парламента лохерча палата депутат волча БІархой Бекхана.

«Скифски дошув» яха цІи

лелаю истори укказа юха кердадалар дезацар-кх чІоагІа!». Дагалаца вай, 2014 шера, Крым юха вайга хьакхьача хана, черноморскерча музей артефакташ хьацалуш Гійра Нидерландаш. Таханара дар дувца эттача, сатувса лов, дунен цІихеза сурташ, дошоца кхьала Фаберже белхаш,

цхьаккха кхерам боацаш шоай мехка хкетаргхиларга. Толхадаь а доацаш шоай фусамга кхоачарга аьнна хет уж», — язду БІархой Бекханаший Telegram-канале.

Россе Украине дІайолаьча операцен юкье яхача йисай Европа. Польше культурах йолча министерства кул-

галхочо, эрсий культура дІаяккха аьннад: «Эрсий балети, Александра хори ловзае йиш яц вайга тахан! Таханара ха Чехови, Пушкини хьехабу ха яц. Российски культура кьаман юкьера дІаяла езаш я», — яхаш кхайкарал ду, Польше викалаша.

8 шерагара 16 шу даллалца долча 8 эзар бера, керда пособи лургда

Коззой Мадина

Паччахьалкхен Дума хьалхашка ше къамаьлдеш, РФ премьер-министра Мишустин Михаила аьлар, пхи миллион берий даьша-ноаноша, 8 шерагара 16 шерага даллалца долча берашта, керда пособи хьэцаргда села бетта денз д'адоладенна аьнна, хоам бу, Г'алг'айчен къахьегаме Министерства.

«Оаха терко йоацаш бутаргбац, халача хьале бола дезал а. Царех 8 шерагара 16 шу даллалца ха яьнна бераш долчарна, президента амарах тушола бетта денз керда пособи хьожадергда цу дезалашта.

Села бетта д'адоладенна, ер шу йистедаллалца пхи миллион берий даьшта-ноаношта из д'аденна даргда», — аьлар премьер-министра.

Г'алг'айчен къахьегаме Министерства яхачох, вай республике Г'юлла, 8000 эзар совг'а дезалашка, из ахча кхоачаргда.

Донецк яха халкъя республика хьакхоллара ди дездеш хилар, тахан, вай мехка

Султыгнакъян Йоакъап

Донецка къаман республика хьакхоллара хетадаь дола ди дезде, тахан, Назранерча митинге гулбенна хилар, вай къаман Парламента депутаташ. Иштта, митинге гулбенна хилар: юрташкара, пхьера бахархой, волонтераш, активисташ.

Из хоам бу, Г'алг'айчен Къаман Собрание пресс-служба.

Донецках къаман республика хьайир 2014 шера, тушоли бетта 7-ча дийнахья в'ашаг'беллача Лакхерча Совете.

Цу дийнахья кхайкайир, Донецках ший доалахьара мохк ба

аьнна, ц'оаг'о еш йола Акт. Бекарг бетта 11-ча дийнахья д'айихьар, ший бокъонаш лораярахи хьакхолларахи йола референдум.

75% селханарча Донецки областа бахархоша дакъа лаьцар референдуме, 90% наха, Донбасса парг'атон бокъо йоаккхаш, кхаж тессар. Цу хана денза, тушоли бетта 7-г'ла ди, Донецк Къаман Республик я аьнна, кхайкадаь ди, лоарх'лаш да.

Цу лоарх'ламеча в'ашаг'кхетаре къамаьл деш, Къаман Собрание унах'ценонахи социальни политикахи йолча комитетата зампред волча Олиганакъан Бадрудина белгалдир, из ди лакха лоарх'лам болаш долгеи, Росссе Президента

Путин Владимира Донецкацара, Луганскацара г'улакх ханнахья нийсдаь, тоадаь хилари.

Барх'и шера, эрсий метгала къамаьл де йиш хург'йола бокъо яккха г'ерташ кхийстаб Донецка бахархой. Вай мехкарча х'лара сага хала дар, цига лаьг'тача харцонашта б'арахьежа, бехк боацаш наха лазап т'акххьар ла. Депутата доккхалца хьоахадир, Г'алг'ай къаман кагий нах, тахан, РФ къаман гварде юкье шоай декхар д'ахьош хилар, МЧС болх д'ахьош шоашкара денал гойташ бахарах. Йаьдало хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдеш, сийдолаш чакхбоалаш ба къаман нах.

Иштта митинге дийцар, Росссе Черноморски флота юкье долча, «Г'алг'айче!» яхача ракетни хикемо т'ема операцешта юкье лоацаш долча даьк'бах. «Къаьстта белгалде дезар да, тахан цига латта хьал лаьг'таш бахьан доацаш, наьха бокъонаш, цар моаршо, д'ахо йодача хана ираз долаш баха цар аьг'тув хург'болаш — оттадаь долга. Донецк парг'атонга йига лаьрх'ла да из деррига!», — аьлар Олиганакъан Бадрудина.

Саькур бетта 24-ча дийнахья, д'айолайир Росссе Украинера спецоперац. Керттера бахьан — Киевски режимо хьаоттаяьча харцонех к'алхара баьхача Донбасерча наьха, бокъонаш меттаоттаяр.

Г'алг'айче дийцар, 2022 шера, эскаре Г'амалдара т'ахьехаш дола дош

Султыгнакъян Йоакъап

Магасе, Г'алг'айчен столице, д'айихьар Г'алг'ай Республика премьер-министра Слостенин Владимира кулгалдеш кхетаче. Цига дийца дош дар, 2022 шера, эскаре Г'амалдара вай кагий нах т'ахьехаш хилар, цу даьк'ба т'а цхьоаг'ю яра, цунна чуйоаг'ача ведомстваша, тайп-тайпарча службаша Г'алашо яр, хьалхашка латта декхар дизза кхоачашдар.

Цу балха т'ехьа, керттара чох, иштта эскаре т'ахьехаш йолча компанех а дийцар республика т'ема комиссара Местой Тимура.

Цо белгалдир, республике 18 эзар саг, эскаре Г'амалде т'ахьехаш ха яьнна ва аьнна, царех 200 саг д'аваха кийчеш ва. Цо иштта белгалдир, т'ема комиссарий болх лертт'ла в'ашаг'белла хила безалга- цу юкье тайп-тайпара ведомстваш, моттигера ДОСААФ, муниципальни даьк'ба т'ара администрацеш, даьк'ба т'ара полицеша, республика СМИ, эскарера г'улакх довзийташ йола, кагийбарашта хьехам луш йола юкъярлонна институташ а йолаш. Цу тайпара деча хьехаро, таро хулийтаргья кагирхошта, ма дарра, шоай эскарера г'улакх бехктокхаме хилар кхетаде, Росссе Герзах дизача низа муг'ларашка,

уж Г'амалде кийчбе.

Гулбеннараша, къаьстта, терко т'лаяхийтар, эскаре т'ахьехаш бола кагий нах кийчбара, цар хьал довзара д'ахьош бола болх, къаьстта дикал йолаш хила беза аьнна.

Иштта белгалдаьккхар, кхувш йоаг'ача т'ехьенна, эскаре Г'амалдар мел лоарх'ламе да хьалхадоккхаш бола болх, ца хаддаш, д'абахьа беза аьнна.

Лертт'ла саг хинна д'лаоттара, эскаре хинна ц'авеначоа, вахара наьк'ба т'ла вала аттаг'ла хул аьнна, белгалдир цига. Эскаре Г'амалдара, ший декхар дизза кхоачаш ца даьр, вахаре а халаг'ча хьалашка хул. Цул

совг'а, цигара ц'авеначунна дуккха а аттаг'ла да, йаьдалгахьара эшаш дола хьалаш Г'алашде.

Совещани йистейоалаш

Слостенин Владимира массех декхар т'адиллар, карарча шера, б'аьстанара, эскаре вахара компани лертт'ла д'лачакхьяккха аьнна.

ДжАйрахъа района вахархочо, наркотикаш лелаяш хиларах, Год такхар

Султыгнакъбан Йоакъап

ГалгАй Републике Голла йолча, Россе ФССП Урхален ДжАйрахъа районни судебни приставий отделене, судоя кхел тАйолаш дола каьхат дар, 31 шу даьннача моттигерча вахархочунгара, 10 эзар сом Год такха дезаш хилар чАоаГдаь аьлар, ГалгАй Републике Голла йолча, Россе УФССП пресслужба.

Цу сага РФ Уголовни кодексак, наркотикаш лелаярах, йохкарах, дАа-юха яьхарах, ше хьакыйчъа хиларах, йоаГаш йолча статьяк судьяр.

Хоам бу, судебни пристава цу сагаца, боаГаш бола болх дАабихьачул тАехьаГа, цо раьза а волаш, шийна теа 10 эзар сома маьхе, Год хьатекхар.

Инаркъе, 220 бера лаьрхА, берий беш хьалъяьй

Султыгнакъбан Йоакъап

Инаркъерча 220 бера лаьрхА йолча берий бешо, кастта ший наГараш хьаелларгъа. Гишлоех йолча министерстве яхачох, къаьстта, из болх, массехк шера гаьнабаьннаб. Берий беш йоттарах йола контракт, ООО «Лидер-строй» яхача подрядни фирмаца, 2019 шера чАоаГъьяр.

Оттаяча договорога диллача, 2021 шера, бераш чуэца кийча йолаш дАачуяла езаш яр берий беш, бакьда, цъацаца дола белхаш гаьнадаларах, укх беттага кхоачадир из Гулакх. Таханарча дийнахьа, ков а, кхйоло моттигаш а тоаяь яьннарех я из берий беш. ЗАмигача хьаьшашта мел эшар чулаьца ба, керда берий кхуврч.

29 шу хьалха хьакхеллар, вай Република, Культурах йола Министерства

ГАЗДАНАЪКЪАН АХЪМАД

29 шу хьалха республика хьакхоллача хана, ший хьалхара ГА баккха йолаелар, хлетта хьакхелла вай Република Культурах йола Министерства. Тахан из ди дагалаьца, ший болхлой, беркатеча Гулакхашца даькъала бувцаш

хилар, цу кхуврча кулгалдеш йола Льянанаькъан Залина.

«Культуран оагIув хьаллоацашдараш, тахан, вай къаман геттара лоархIаме да. Культура хозагIа хургьйолча тайпара йоаржайра тАехьа, къахьегаш хила веза вайх хIаравар. Из эш тахан, хьалкхувш латгача къонаба-

рашта, нийса никъ харжа, къамашта юкъера бувзами безами чАоаГбе. Кхолламанеи, культуранеи наькъаш да вай къаман юхь дАахьокхар. ЛоархIаме да тахан, кагийбараш нийсача наькъа тIа бахар, царна хозагIа дола массал дАахьокхар. ТАехьено — тАехьенга телаш даха дезаш да, къаман сийдо-

ла Гулакхаш, Iадаташ. Цунга хьежжа, культуран моттиг эггара лакхагIа долча лагIа тIа оттаяра къахьегаш я культурах йола Министерстваи, республика кулгалхойи. Дикача хIаман тАехьа аьттув болаш дахалда вай дерригаш! Низ хилба вай, къаман Гулакха, къахьегаш!», — аьлар Льянанаькъан Залинас.

ГалгАйчен студенташ, WorldSkills Russia, чаккхен яхьашка дакъалоацаш ба

ГАЗДАНАЪКЪАН АХЪМАД

Пожарно-спасательни колледжа студенташта: Щечой Зураба, Белхарой Мурада, Джантамиранаькъан Салангирена, Йовлой Иманайна, Мержой Джанеттайна бехктокхаме дакъа кхачар, «Къона профессионалаш» (WorldSkills Russia), «Бокъонашлораяра болх» компетенцех йолча, Къаман чемпионате ГалгАйченна викалаш хила.

«Москве, чаккхен яхьаш дАяхьара лаьрхIа мероприяти хилар. МВД хургболча болхлоша, шоаш дешара шерашка Юмадаьр гойтаргда. ДикагIа йола моттиг яккхара, къовсаме баргба мехка дукхача регионий кадеташ, курсанташ.

Регионера керттара экспертш хургба, Акмурзиев Мухарбик, Оздой Ахьмад», — хоам бир «Сердало» газетага, ГалгАйчен Илма дешара Министерстве.

ГалгIайче ишколашта лаьрхIа, экологе конкурс дIайолалургья

Султыгнаькъан Йоакъап

Диь ди кхы даьлча, республике дIайолалургья «Спаси Грута» яха, кьхата хIамаш гульеш йола экологически конкурс, цига дакьалоацаш хургба региона ишколашка деша багIараш аьнна хоам бир, «Сердало» газеташ, ГалгIай Республика Iалам лорадара болча боахаме.

ГалгIай Республика кагIибарий Комитети, ишта ГалгIайчен Iалама Министрствеи цьхана я, из акци маьхалиоаккхаш, берий экологически хьаькъал совдаккхара, хьамсара мохк безара, цун экологи лораяра уж тIахьехара, нувхаш кIезигаIа хилийтара хьадеча хIаман хьисап чIоагIдеш уж хургболаш, царна цигара хьаэца масала хургдолаш - лаьрхIа я, из акци.

Из беррига кхетам эцара, кьхьагема болх дIахьо, шоайла яхье баьле.

Еррига кьхаташца ювзаенна, наха ца эшаш совьяенна, нувхашцара хIамаш, дIахьоргья, лаьрхIа, уж юха чакхйоахача моттиге, царех кхьйола керда хIамаш хьаергйолаш.

Призовой фонд латт миллион диьлагIа долча даькъах, експерташа яхачох, цу тайпара экологически акци дIаяхьара, цо дика моттиг дIалоацаргья.

Цу конкурсе, тайп-тайпара номинацеш хургья, ишкола дикаIболча дешархошта юкьера яхьаш дIахьоргья.

«PROFпризвание» яхача программе гIолла болх лаха аьттув ба вай студентий

ГIадзанаькъан Ахьмад

Цу программах лаьца дийцар архитектурахи, дизайнахи, реинжинирингахи йолча колледжа студенташта, ГалгIайчен кьонача активисташа. Республика кагирхой комитетой, «Россе студентий тоабаш» яхача Ерригача Россе регионални кхуврчой хьал-

лаьчача цу программо, студенташта аьттув лу, дешарах мукьа болча хана, цьха болхбеш хила. Из хоам бу, Республика кагирхой комитете.

«Цу проекте гIолла оаха кьахьег, болх бе ловш волча студентаи, из болх-моттиг цунна луш болчарнеи юкьера бувзам шаккхе оагIорахьа дикагIа

хургболча тайпара тоабеш. Ахкан хана, дешарах цIагIа болча студенташта юкьера, махулла, дукхагIа нах балха оттабе лерхI оаха. Кагирхошта юкье

доккха беркат доаржадеш хургда из гIулакх», — аьлар «PROFпризвание» яха программа вIашагIеллараша тха газетата.

Вай мехкарча дешархошца, уж лорабара тIехьа йола, кхетачеш дIакхухь

Коазой Мадина

Магасе 7-ча, 8-ча классашка дешаш долча берашца, кхетаче дIайихьар Миннаца болхлоша, шоашца терроризма духьале лелаеча кхуврча болхлой а болаш.

«Берашта масе хана хьалха даха деза, интернете гIолла болх беча зуламхошта, кара ваха йиш йоацалга. Эггара хьалхарча юхьанца, цу мугIарера кьамаьлаш деш йола, сайташ йита еза. Нагахьа, цьха тешам боаца хIамазийна моттиг хуле, дIаала деза цIагIарчарга, хьехархошка. Интернете гIолла, ца бовзача нахаца, цьхаккха хьаман тIехьа кьоастам бе отта мегаргвац!», — белгалдир Мин-

наца болхлоша.

Цар кхетам лакхьбара тIехьа, интернетацара гIулакх мишта лораде деза яздаь дола, брошюраш дийкьар берашта. Кьамаьл дир, ишта, берий даьшца, ноаношца, хьехархошца. Хьалхадаьккхар, берашца масе хана цу хьаькьехьа дола кьамаьлаш дIакхяхьа дезалга, дешара паргIата бола ха цар мишта дIакхухь, малагIа тайпа сайташка багIа, сенца бувзам лелабу - тохкаш хилар. Вай мехка дукха беркате кхуврчаш хьадийлад, берашта салоIама, шоай кхетам, спортивни хьал лакхдара тIехьа. Цу дерриганен тIахьожам лоттабеш хила беза, цIагIара боккхагIа бараш.

Шолжа-пхье, иккха хина турба тоаеш латт

Султыгнакьан Йоакьап

Шолжа-пхье, Осканова, Победы урамий миИнгера хина турба иккха хилар бахьан долаш, 5 сахьат Гуйрийна даьлча денз, 13 сахьат дийнахьа даллалца йолча хана, ремонтти балхаш дІахьош хиларах хий хургдац аьнна, хоам бу администраце.

«Оаха хоам баьбар, ремонтни балхаш дІадахьа дезача моттига юхе бахача нахага, цІагІарча ГІулакхашта эшаргдола хий хьалаца аьнна», — аьлар Шолжа-пхье мэре.

Хьалххе а шахьара службаша лаьрхІа хинна балхаш йистедаьхадар, вокзала чудоагІача даькьа ГІара электроснабжени хургйолаш.

Массехк хьалха, шахьаре лаьтта КІалара газ чутосаш йола ГІишло хьальеш хилар бахьан долаш, Бохтаранакьан Б. цІерагІча урамаш машинеш КІезигагІа лелаш яр. Машений водителашка хьалххе а, цунах хоам баьбар.

Хиво зе де тарлуш йола бархІ моттиг, белгалъйир вай мехка

ГІазданаькьан Ахьмад

Іаламахи экологехи йолча Министерства болхлоша, цІаьхха, хий чухьада моттиг хуле, зе хала тарлуш йола бархІ моттиг белгалъйир вай мехка. Уж я: Арамхи, Назранка, Яндырка, Кенч, Алиуртовка, Эни яха, хиш Іодолжа дозош моттигаш.

Из болх дІабахьара керттера бахьан — нагахьа, цІаьхха, хица хатар иккха моттиг хуле, наха зе хургдола, цІенешка, коашка из чударгдола моттиг юстара-яккхар. «Оттаяьча графиках хин КІала яха тарлуш йола юрташ кьоастае, дІабихьа болх ба из.

Цу ГІулакха дола каьхаташ кийчдеш латт, дІахо дІадахьийта. Беррига болх чакьбаьлча, ма дарра, цох дар ГВР, ЕГРН хургда. Бехтокхаме бола болхлоь, тахан, ма даггара, зем боаккхаш ба, цІаьхха, нийсдала тарлуца хатаро бахархошта зе дергдоацаш», — аьлар тха газетага Іаламах йолча Министерства пресс-служба.

ГІалгІайчен Яндаре, 720 сага лаьрхІа, керда ишкола хьалъяь яьнний

Султыгнакьан Йоакьап

ГІалгІайчен Яндаре, 720 моттига лаьрхІа керда ишкола хьалъяь яьнний, из хьалъяьяр ГІалгІай Республика ГІишлон Министерства заказаш, «Техстрой» подрядни фирма.

Цу объекта контрактни мах бар, 489 миллион сом

аьлар, ГІалгІай Республика ГІишлон Министерства пресс-служба.

«ХІанзарча хано дІадеххача бessa, дешара хьалаш чудола керда ишкола хьалъе йолайир 2020 шера, гурахьа», — аьлар региона ГІишлон боахаме.

Проекто дІадеххача бessa, ГІишло КІала подвалаш а йолаш кхозза вІаштара яьй,

кирпешка пенаш а долаш.

Из ГІа йола доазув да кхо гектар.

Цу даькьа ГІа, салоІама моттиг, спортивни майдаш - я.

Бераш духовно, физически дегІадара, лертГІа царна хьехара эшаша мел дола хьалаш а хьадаьд.

Кийчъаьй фусамаш: сийрда кабинеташ, хоза тоаяь,

кхоачамца лаборатореш, библиотека, спортивни зал, кхача кийчбу моттиг, цергий лора кабинет, актовни зал, иштта кхы дукха яраш а.

Дешара кхуврча кабинеташка хоза, цІена мебель оттаяь. Пенаш дешара пособеца тоадаьд. Кастлуш, юртой гІадбугаш, из хьаелларгья.

МагІалбике, нах лелаш йола, йиь моттиг тоае лерхІ

ГІазданаькьан Ахьмад

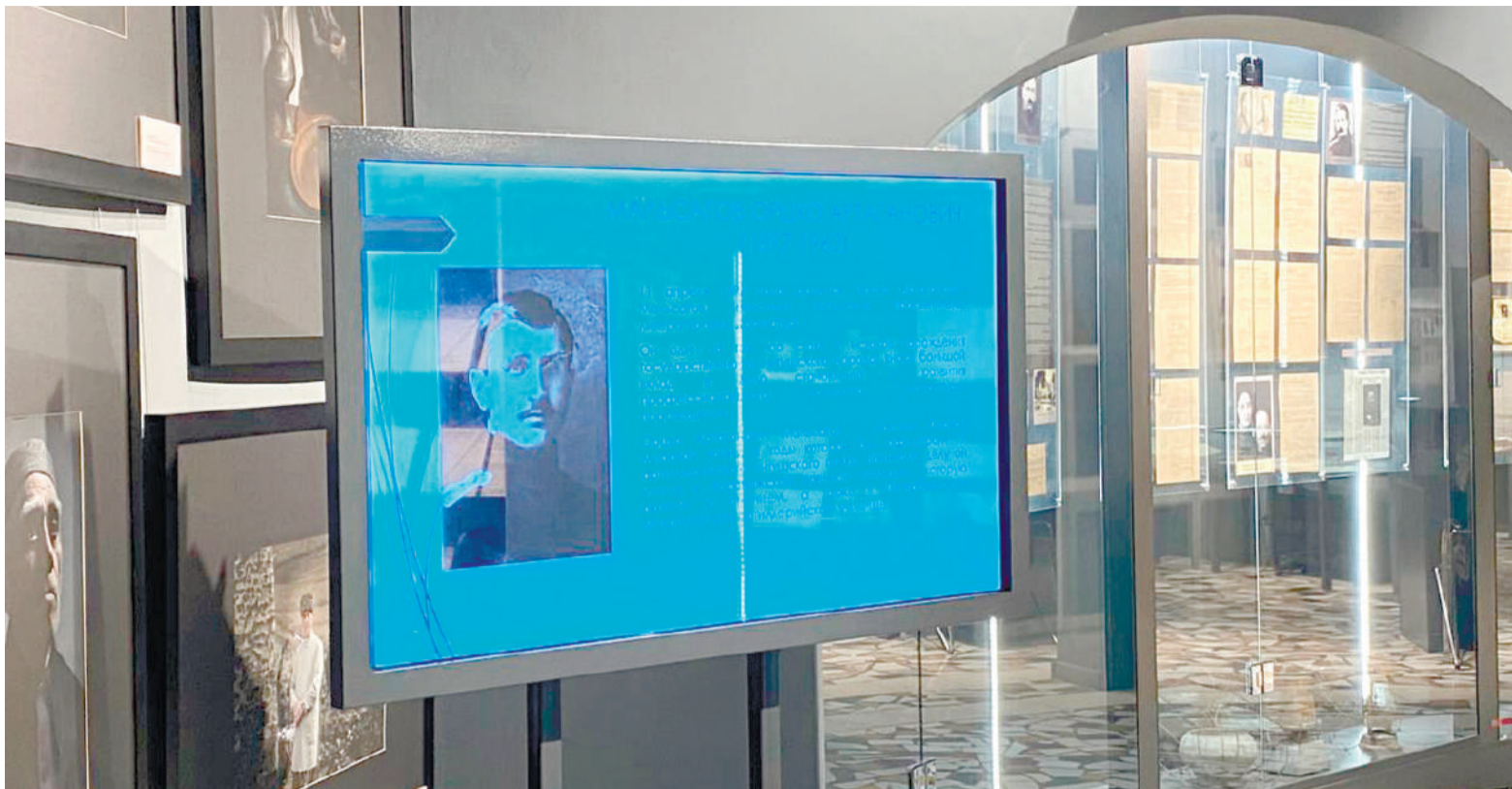
Карарча шера, «Шахьарера хьалаш тоадара» яха программа маьхалйоаккхаш, МагІалбике, дукхагІа нах лелаш йола йиь моттиг тоае лерхІ. Цига асфальт Іобулларгьа, урамаш сийрдайоахаш бІоагІий догІаргьа, иштта ІойогІа лерхІ баьццара гаьнаш.

Царех цаІ я Зоя Космодемьянски урам, - аьлар МагІалбике мэре.

«Цу урамах Іойода хина турба тишъенний. Укхаз, массехк моттиге уж лийлха хилар бахьан долаш, тоаеш балхаш дІадихьад. Цу тайпара хьал кхы нийслургдоацаш, асфальт Іобиллалехьа, шахьара мэра Галай Мувсас 900 метр йІоахал хина турбаш хийцар.

Уж балхаш дІахьош да шахьара доалахьарча ахчах», - аьлар «Сердало» газетага, МагІалбике администраце пресс-служба.

ГалгӀайчера йииг «Таланты России» яхача Еригроссе конкурса лауреат хилар

ГӀазданаькъан Ахьмад

Москве мах оттабир, йиьлаГӀа Еригроссе заочно дӀахьош хиннача «Таланты России» яхача, берий а бокхийбарий начӀал гучадоаккхаш хиннача кхоллама конкурса.

ШоллагӀа боарама лауреат хилар «Вокальное творчество» яхача даькъе, ГалгӀайчен кьона викал Мурзабеканаькъан Сара.

Йиьиг кийчӀеш хилар, Республика халкьа кхоллама ЦӀен кулгалаш, Абдурзаканаькъан Аьсет.

«Таланты России» яха конкурс дӀахьош я, «Десна» культура ЦӀено, Москва-шахьара департамента кулгалдеш. Конкурс вӀашагӀеллараш шоашта хьалхашка оттаду декхар да — дикагӀа начӀал дола коллективаш белгал а йоахаш, уж совгӀаташца безбар, цар исбахьален дикал совьаккхар, профессе кхоллам лакхбара цар болх дикагӀа тоабар», — аьлар «Сердало» газетата Абдурзаканаькъан Аьсета.

«Таланты России» конкурса жюри ба, Москвера методически центра исбахьален, культура лакха говзал йола, Москверча Лакхарча дешара кхуврчашка болх беш бола викалаш.

Жюри кулгалдеш хургьа Суминова Татьяна — Москверча естественни Илма академе академик, Москверча менеджмента, технологије социальни-культура кафедра профессор, Москверча паччахьалкхен культура политика институтта викал.

ЗӀамигача Мурзабеканаькъан Сарайна, цу конкурсе, котало яккхар чӀоагӀа лоархӀама дар, цигара дӀаболабала мегаш а ба цун сийрда кхоллама никь.

Малсаганаькъан Орцхой 125 шу дизара хетабаь гойтам, хьабийлар вай мехка

ГӀазданаькъан Ахьмад

Тахан Мемориальни комплекса болхлоша, бахархошта, довзийт: цӀихезача ГалгӀай Илманхооч, литературни критиках, драматургах, прозаиках, литературоведах Малсаганаькъан Орццох мел дар. Гойтама зале, укх деношка, даьхьош хургба Орцхой 125 шу дизара хетабаь бола хьокхам.

«Малсаганаькъан Орцхо ваьв, 1897 шера, Аьлти-Юрта баьха-

ча хьаьналча дезале. ТӀехдика дешаш чакхьаккхар цо, Петербургча, Михайловски артиллерийски училища, Воронежски гимнази. 77-ча галгӀай артиллерийски полка офицер волаш, Дунен хьалхарча тӀема доакьашхо хул цох. Цул тӀехьагӀа, революци яьлча, ший мехках кхийттий, Кьилбаседа-Кавказа Граждански тӀем тӀа хул.

1918 шера, Назранерча крепосте дӀайихьача ГалгӀай съезде, ГалгӀайчен тӀема комиссар

хорж цох. БӀаьхеи халеи хул цу сага никь дӀахо. Цо вӀашагӀоьхк партизански отрядш, контрреволюцен духьала беча тӀема хьалхле лелаеш хала човнаш йий, могош воацаш ха йоаккх.

1929 шера, Малсаганаькъан Орцхос йоаккх Кьилбаседа-Кавказа педагогически институт, 1933 шера, цӀихезача кьаман волах, аспирант хул. Вайцига театральни вахар оттаде гӀерташ, духка кьаьхьег цо. Боккхача кьаьхьегамца, 1930 шера, хьалхара

ГалгӀай драмтеатр вӀашагӀиол цо. «Цигара дӀадоладелий, тӀехьа тӀа йоагӀа хана, йоккха театр хьахалий, наьха дегаш гӀоздоах цу моттиго», — дийцар тха газетата Мемориальни комплекса болхлоша. Цу сийдолча сага хетабаьча гойтама веначоа гургда, цун вахарера лоархӀама каьхаташ, сурташ, книжкаш. Из деррига — цун вахара никь, цо диатта доаца дуне, хьаьхьокхаш да гойтаме.

ГалгӀайчен исбахьален искусства музее экстремизмах, терроризмах лаьца дийцар

ГӀазданаькъан Ахьмад

ГалгӀайчен исбахьален искусства музее, экстремизма духьаллатгача Юкьарлонна болхлоша, региона МВД викалаша, Илдарха-ГӀала терроризмаца кьовсам лоаттабеча коммиссе, Илдарха-ГӀала №1 йолча Юкьерча ишкола йоккхагӀа йолча классашка деша дагӀа бераша — дакьалоацаш мероприятия дӀайихьар.

«Мероприяти дӀайолалуш ишколе дагӀа бераша дийцар терроризмаца дувзаденнар мел доккха зулам да а, юкьарлонна цо малагӀа зе ду а. Илдарха-ГӀала ПДН йоккхагӀа йолча инспектора, Хамхой ПаьтӀамата, берашта хьалхашка ше кьамаьлдеш белгалдир, социальни сетешка гӀолла шоаш нахаца кьамаьлдеча хана, кьаьбста керда саг вовза ловш хилча, геттара чӀоагӀа из малав а цунгара шийна малагӀа зе даргда а хьажа веза аьнна. Вайна ма харра, дукхагӀа даькъе, Интернете гӀолла хийла, ший кара хӀамадоацаш, цу мазашка гӀолла зулама юкьебаьнна

дукха кагийнах нийсбеннаб, кьаьбста кагийбарашта юкье из зулам доаржадар лелаеш я Интернет цу наха.

Экстремизма духьала кьовсам лоаттабара йолча Юкьарлоно дийцар, кагийбараш

мишта лехабу цо воча гӀозаро, уж шоашта юкьебахара. Уж мо бола нах кхераме болга кхетаде деза, ма хулла, царна гаьнагӀа хилча бакьаьха да. Нагахьа санна, шоай хьинарца е низаца хӀама ца хилча, цу

гӀулакха бехктокхаме волча викалга хоам бе беа, е шоай цӀагӀарча воккхагӀа волча сагага дӀаала деза аьнна, белгадир», — аьлар «Сердало» газетата Музее пресс-служба.

Сервисахи туризмахи йолча Ерригача Россе олимпиаде, хьалхара моттиг яьккхар вай дешархоша

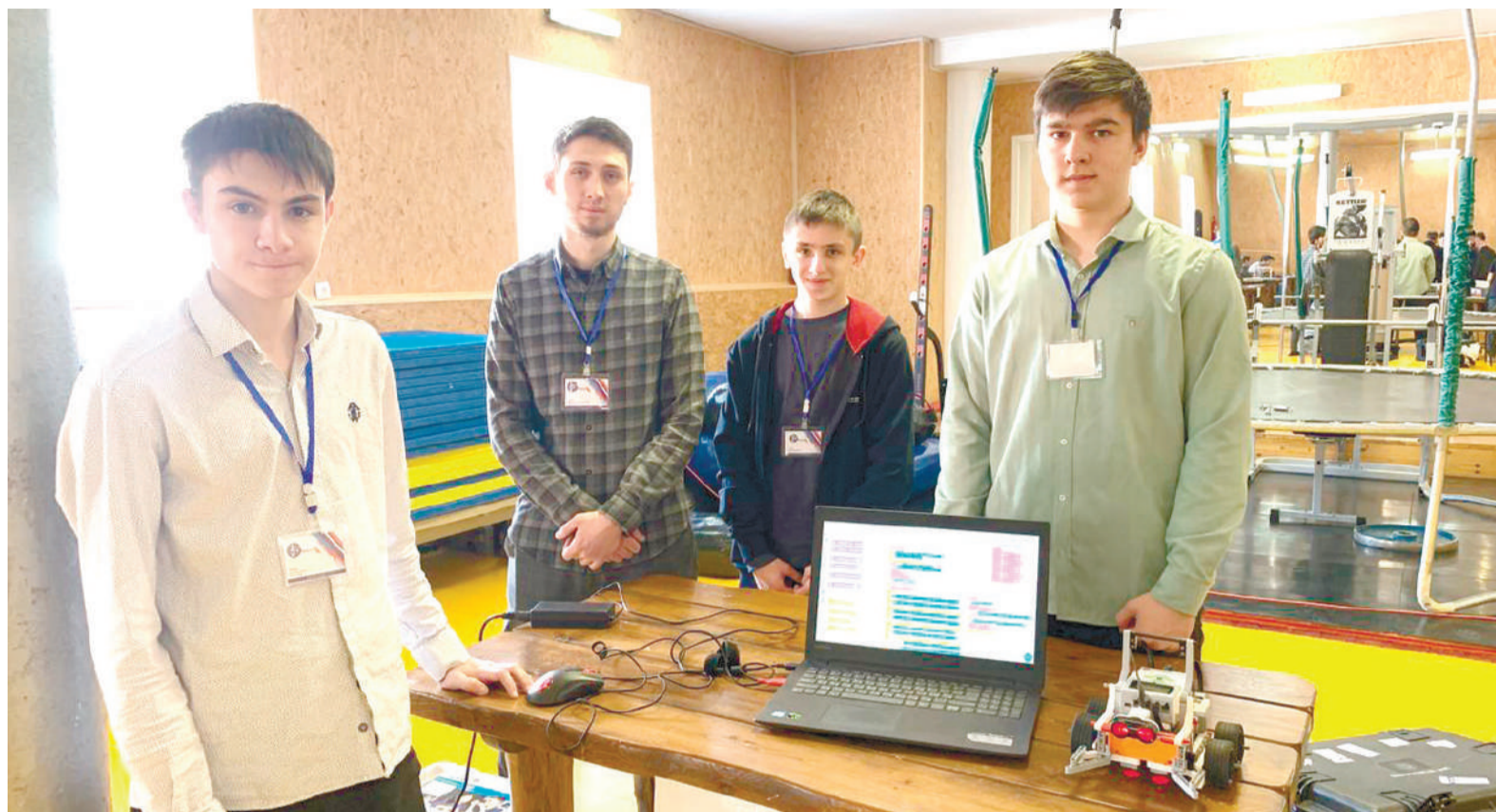
ГЛАЗДАНАЬКЪАН АХЬМАД

Сервисахи туризмахи йолча Ерригача Россе олимпиаде котало яьккхар вай мехкарча дешархоша.

Из я, Илдарха-Галий тIарча №3 йолча ишколера яха «Вальгалла» яха команда. ЦхьайтлагIа классе дешаш бола: Мазенаькъан Тумар, Тамарханаькъан Иийса, Янданаькъан Ахьмад, Йовлой Микаьил эггара лакхагIа долча лагIа тIа боалаш, белгалбаьлар.

«Олимпиадо гулбаьбар Россе 27 регионера, 450 ишкола дешархойи, тайп-тайпарча моттигашка дешаш бола студенташи. Шоай проект коталон накьа тIа йоаккхаш дикка кьахьийгар «Вальгалла» яха команда.

Илман тохкамаши, бизнес-уйлаши шийна чуэза йола проект, онлайне гIола дIайихьар, тайп-тайпара тIадиллараш долаш. Вай котбаьннараша массехк бетта кьахьийгар, республика туристически кхоачамах дар тохкаш, Iомадеш, малагIа накьашца цу гIулакха моттиг тоае йиш я хьожаш», — дийцар тха газетага уж дешаш болча ишколе. Дешархоша хьийга кьа дайнадац! Шоаш ларьхIа хинначунга кьаьчар кьахьегама накьаца. Кхы дIахо а коталонаш яха аьттув хилба цар!

RoboCup Junior яхача чемпионате белгалбаьлар вай дешархой

ГЛАЗДАНАЬКЪАН АХЬМАД

RoboCup Junior (лига Rescue Line) яхача, Черсий мехка дIайихьача, Кьамашта юкьерча чемпионате белгалбаьлар, Магасерча «Кванториум» яхача берий технопарка дешархой. «Сармак» яхача команда доакьашхой болча:

Мурзабеканаькъан Хьасана, Тебой Iаьлас, Мурзабеканаькъан Хьусена, цу яхьашка, кхоалагIа меттиг яьккхар. Берашца кийчо дIайихьар вар, Осканаькъан Микаьил.

«Курортни моттиг йолча, Домбае, дIайихьача яхьашка, дакьа лаца гулбена-

бар Россе тайп-тайпарча мингашка нах. Вай кигирхошта духьала ловзаш хиннараш бар: Таганрогера, Пермера, Ростовега, Черсий мехкара тIабаьха дешархой. Конкурсни заданех латтар, автономни режимех, нах кIалхара бахаропераци. КхоалагIа меттиг яьккха команда, «Робо-

коп Россия» яхача, чемпионате финала юкье йода. Из дIахьоргья, хьатIабоагIа бетта юкьерча деношка, Томске», — аьлар тха газета интервью луш, «Кванториум» яхача берий технопарке. Дикача хIаман тIехьа, аьттув хилба вай берий!

Кхоллама музея хозалца сакьердлуш хилар, Илдарха-Галий тIара дешархой

ГЛАЗДАНАЬКЪАН АХЬМАД

Илдарха-Галий тIарча культура Цен болхлоша, пхьерча ишкола дешархой кхоллама музея кIоаргленаш йовза бигар. «Исбахьаленца дувзаденнарий чам бовзаш хила дезай вай бераш. Культура оагIонца дувзаденнар довза-

ши лерхIам беши долаш кхеде деза вай тахан бераш. Из эшаш да кхоана уж дIатIабоьргболча боккхача накь тIа. «Дешархошта йола культура» яха ерригача Россе проект йоаржаяра тIехьа кьахьегаш я тха тоаба», — аьлар тха газета интервью луш, пхье Культура цен кулгалдеча Овшанаькъан Кьамбулата.

Кхоллама музей гIадбахарца тIаййцар, дуккха довза ловш бола, зIамига хьаьший. Музея кулгалхочун гIонча йолча Йовлой Асяс массе залашка гIолла чакхдаьхар бераш. Царна байзар: цIихеза суртанчаш, шоай кулгалашца тайп-тайпара тама-

шийна хоза белхаш хьаькхололаш бола говзанчаш. ДукхагIа дола бераш, музейе эггара хьалха даьхкадар. Тамашийна долча белхашка хьежаш, шоай цецбалар кьайладахьа магацар царна. Эхскурсовода мел дувца, хIара дош лоацаш, дукха хаттараш делар цар, ше-ше хьалхвала гIерташ.

71 млн декхар дӀаделар бахархоша йоагаяьча светах

ІАБЛАХАНАБЪАН Адам

ВІалла а ахча дӀателаш боацача наха, свет лоттаяра гӀулакх эзза леладе лаьрхІад, «Ингушэнерго» болхлоша. Укх шера, хьалхарча квартале, 4,6 эзар заявка газ дӀахоадае аьнна чуенний цу гӀулакха хьалха латтараша, царна юкьера 2,9 эзар бахархой гӀулакха я, 1,6 эзар заявка тайп-тайпарча болхмоттигашта йоагІаш я. Таханарча дийнахьа 270 млн тӀехьадаьннад, царна тӀалатта, светах дола декхар. НаІарга ухаш дӀакхийьача белхах, 71, 3 млн сом дӀаденнад бахархоша цу гӀулакха бехттокхаме болча кхуврча, 1,9 эзар абонента из хьал геттара чоалхане ца дерзийташ дӀачуделар декхар. 2,3 эзар сом декхар доаллараша, из тӀера ца даккхарах свет хоадае езаш хилар. Царна тӀалаттар да 169 млн сом. Декхар хьадала раьза боацарашта тӀехьа, болх дӀахьош латт.

«Тахан, кхы ца доалаш, свет хедае езаш хул тхо ахча дӀацателарашта. Декхараш хӀара денна дукхагІа хулаш латт, цу хьало боагІача боараме светацара болх дӀабахийтац, — аьлар ший кьамаьла юкье «Ингушэнерго» филиала кулгалдеча Поандалой Ислама. Цу хьаькьехьа, дӀакхьа деза белхаш, наха ахча хьателаш ца хилча сацийта латт. Тахан вай дувцар ерригача республика хьал да. ХӀара вахархочунга кхоачаш гӀулакх да из. Декхараш хьателарга хьежжа мара, светацара белхаш дӀакхьа аьттув хилац тха», — аьнна тӀатехар цо. Свет дӀайоаяр Российски Федераци Правительства ЧоагІаьча 04.05.2012 №442 гӀулакхага хьежжа хул. Свет йоацаш бусаргба шин, е кхь беттах ахча дӀацаденнараш. Цу хьалаца дувзаденнараш довза йиш я, хӀара вахархочун: <http://ingush-energo.ru/> «Клиентам» яхача оагІон тӀа.

ГӀалгӀайчен Къаман фондера ахча хьождаьд цӀеро зе даьрашта

СУЛТЫГНАБЪАН Йоакъап

Мехкдас Келматанаькъан Махьмуд-Іаьлас баьча соцмах, ГӀалгӀайчен къаман фондера новкъостал хьождаьд, цӀи яьнна, квартираш яьгача Назранерча бахархошта. Из хоам бу, Мехкдаь пресс-служба.

Укх шера, саькур бетта 17-ча дийнахьа, цӀаьхха яьннача цӀеро, доккха зе дир бархІ дезала. Хатар хиннача меттиге, Мехкдаь чоагІонца хьакхьача хьалхарча вице-преьера Йовлой Мухьмада, цу гӀулакха

йоагІаш йола комисси оттаяь, тахийтар квартирашта хинна зе. Комиссе дӀабихьача белхо хьаьхьокхар 2,5 млн сом ахча да, цӀагІа лаьтта хӀамаш йоацаш. Квартираш меттайоалаяра болх аттагІчарех хургболаш бац.

Тайп-тайпара да хӀара фу-сама хинна зе. Цхьайола квартираш, геттара, кӀоарга болх дӀахьош тоае езаш я, хӀаьга, цхьайолча моттигашка кораша, наІараша хийца, кӀезига култ техача тоам болаш хул.

70% гаргга бахархоша шоай фусамий куц тоадергда

СУЛТЫГНАБЪАН Йоакъап

Тахан этта ха массе оагІорахьа хало яле а, 70% бахархой шоай квартирашта, цӀеношта култ тоха, цар куц тоаде ловш ба. Нахаца кьамаьл деш оаха дӀабихьача тохкамо хьаькь-

хар, 90% нах басараш хьокхаш, кӀир тохаш, цӀеношта тӀера облицовка е, кьаьхьа лаьрхІа болга. Иштта Іемаб вай мехка бахархой, марх доаста ди гарга гӀортача хана.

ТӀера а чура а куц тоа-

дий, хозача бесаца хьаьший тӀаийбеш хул фусамаш. ХӀара цӀагІа чуувтташ бола хьаьший дукха хул цу езача хана, цунга хьежжа деррига а хозача хувцамца тоаде ловш, кхесташ хул вай мехкахой. 55% наха гӀишлонцара доккхий белхаш

совцадаьд, эшар дар маьха совлакхденна хилар. Бахархой догтийша ба, гуйран денош кхачалехьа маьхашцара гӀулакхше лаьтгача дӀаотгаргхиларах. УрагІдаха маьхаш лохделча, шоай белхаш, ма хетта, дӀадахьа аьттув хургба цар.

10 ЯРМАРКА

ГалгӀайчен юртбоахама Министерства, кхачана ярмаркаш дӀахьош я

Коазой Мадина

ХьатӀадоагӀача белкара салоӀача денешка, республика юртбоахама Министерства, юха а, ярмаркаш дӀаяхьа лархӀад. Юха а из дӀахьоргьа Шолжа районе.

Царех цаӀ дӀахьоргьа, Илдарха-Галий тӀа Промышловая, Джабагиева церагӀа урамаш вӀашагӀхетача.

Из хул, ийслагӀа денна, тушолу бетта. ДӀаяхача ханашка санна, ярмарка вӀашагӀеллар ГалгӀай Республика АККОРИ я.

Иштта, цига шоашкара дакъа юкъедахь Илдарха — гӀала кулгалхоша.

ШоллагӀа йола ярмарка хургьа кӀирандийнахьа, тушоло бетта Ю-ча дийнахьа. Из дӀахьоргьа Пажара-Юрта, культура ЦӀен хьалхашка.

Ярмаркаш дӀахьош йола ха хувцалуш яц — ийс сьхьат даьлча дӀайолаенна, дийнахьа 13 сахьат даллалца хул уж. Цу юкъа вай бахархой таро хургьа, моттигерча юртбоахама продукция маьха, чухьнахьа эца.

Юртбоахама ярмаркашка дукха бахархой ух

Султыгнаькъан Йоакьап

Юртбоахама министерстваи юртбоахама кооперативаши администрацен болхлоша гӀо а деш, вай мехка ярмаркаш дӀакхухь.

Тахан, наха геттара аьттув болаш из гӀулакх долга гу, цу ярмаркашка гӀалатгача адамах. «Мехкдас соцам баь, хӀара кӀира, юрташка дӀакхухьача юртбоахама ярмаркаша дукха нах гӀаэзаб. Цига бахархой аьттув ба, боарам боацаш урагӀдихьа, доацача маь-

хех даараш эца. Базархой шоашкара маьхаш ийдеш латгача, укх таханарча, бахархошта хала йолача хана ярмарке вахар, дикагӀа аьттув баьнна чугӀоргва», — аьлар цу гӀулакха оарцагӀбаьнна лелача наха.

Ярмаркашка ахара-м нах массе ханна хиннаб тӀера, бакьда, тахан этгача чоалханеча хана, лакха доацача маьхашца из гӀулакх юкъе даккхар, нах гӀадбугаш да. Тахан, наха эггара дукхагӀа, цигара ийбеча кхачах да: дулх, котам, хьоар, кӀа, дуга, гарзаш, шурийцара даараш, хьасаш, сомаш.

Кьилбаседа-Кавказе дӀайихьача кагирхой проектий конкурсе, белгалгьяьнний ГалгӀайче

ГӀазданаькъан Ахьмад

Кьилбаседа-Кавказа коммерчески доацача кхуврчашта юкъе, кагирхой проекташ чулоацаш йола, конкурс дӀайихьар Росмолодежи. Котьяннача 33 проекта грантови банк, 40 млн кхоачаш яр. Конкурсе дакъа лаца чуенна еррига заявкаш 82 яр, царна юкъера дакъа лаца боько еннараш — 76.

Вай регион, цу гӀулакха юкъе, эггара кадайгӀа кхестар ала йиш йолаш да. 21 заявка чуеннаяр ГалгӀай мехкара. Котбаьннарашта юкъе хьакхайкайир:

«Наьней береи кхуврч» яха проект хьокхаш хинна, исторически фехтованехи спортивни турашцара тӀемахи йола федераци, «Форум — поход «Траса развития» яха проект гойта «Развитие» яха кхуврч, «Ритмы гор» яха цӀи йола проект хьокхаш хинна, «Ритмы гор» яха кхоллама никь боаржабеш бола кхуврч, «Цикл культурно-просветительских мероприятий «Этнос» яха проект кхелла регионални юкъара фонд», «Волонтеры ЧС» яхача проекта хьалха лаьтта, гӀалгӀай регионални, Ерригача Росс юькарча кхуврча, «Коталон волонтераш» яха юькара моттиг.

Результаты конкурса молодежных проектов Северо-Кавказского федерального округа среди некоммерческих организаций

- 1 Чеченская Республика - 11 500 000 руб.
- 2 Республика Ингушетия - 6 350 000 руб.
- 3 Республике Дагестан - 5 905 000 руб.
- 4 Кабардино-Балкарская Республика - 5 400 000 руб.
- 5 Ставропольский край - 5 380 000 руб.
- 6 Карачаево-Черкесская Республика - 2 700 000 руб.
- 7 Республика Северная Осетия - 2 498 000 руб.

ГалгIайчен шахьарашка, вахара объекташка газ чуйиллара проект, маъхалйоаккхаш латт

Султыгнакъбан Йоакъап

Шолжа-пхье, Ленина цIерагIча ураме, керда газ чуйоллаш латт. Из болх беш ба, шахьара 20 урамашка совгIа, газ чуйиллара лаьрхIа проект маъхалйоаккхаш. ДукхагIча дакъе цига чулаьцараш я: газ йоацаш лаьтта, е из кхоа-

чамбоацаш чуйилла хинна объекташ аьлар, шахьара мэре.

«Газстрой» ООО Подрядни организаце» дIадахача шера, агIой бетта денз маъхалйоаккхаш латт из проект. Газ чуйиллара лаьттан кIала де дезаш дола балхаш, газ дIа а ца хоадаеш, экологена

зе а ца деш хьадеш латт», — аьлар муниципальни даькъа тIарча администраце.

Цу тайпара балхаш, мехка дукхача моттигашка деш да, РФ Правительство тIадиллача социальни газ чуйиллара, из дIа-юха йоаржаяра оттадаьча декхарах.

«Белхашта чудоагIаш да, 160 миллиметр хургйолаш

лохера а юкьера а давлени йола газ чуйолла ор дакхар, цул тIехьагIа гIум чухьоарцаш, тIера лаьтта дIачIоагIдеш болх а беш», — аьлар подрядни организаце говзанча.

Газ чуйилла яьнначул тIехьагIа, уж еррига моттигаш, шоаш хьалхарIа хинна-ча бessa, юха дIанийсьбергя.

ГалгIайчен шахьарашка баьццара доазув тоадеш латт

Султыгнакъбан Йоакъап

ГалгIайчен шахьарашка, кхьдолча муниципальни даькъа тIа баьццара доазув тоадеш латт, цо таро хулийтаргья уж хозалла а экологе а оагIорахьа пайдане хилийта.

Цу тайпара, ГалгIайчен Iалама Министерства, Шолжапхье, центральни парк керда яккхара, тоаяра бола болх дIахо хьош ба аьлар, республика Iаламлоарадара кертттерча боахаме.

«Карарча хана, доазув тоа-

деш, дIахо цу тIа баьццара гаьннаш дIаюгIара, гонахьара доазув баьццара долаш хургйола моттиг кийчеш ба.

Региона Iаламлоарадара Министерства говзанчаша, из деррига кхоачашдеш хиларца таро хулийтаргья, из лаьттан дакъа,

геттара хозача оагIорахьа тоаде», — аьлар экологаша.

Хоам бу, хьалххе а тахкача проектах, уж балхаш дIахьош хиларах.

Цул хьалха, ГалгIайчен Iалама Министерстве, гаьнаш йолаш бола болх дIабихьабар.

ГалгIайчен школьникаш экстремизма терроризма духьал ба

ПАЗДАНАЪКЪБАН АХЪМАД

ГалгIайчен бокьонаш лораераша, «Дизлайк экстремизму, терроризму!», яха регионални конкурс дIаюлаялар хьакхайкадаьд. Цига дакъалацара тIахьех, региона ишколашка деша багIараш, цар дежкача сурташа жоп лургда, наха хало а сагото а яхьаш йолча идеологена.

«Берий суртий регионални конкурс дIахьо ГалгIай Республике гIолла йолча, чурча гIулакхий Министерства, из дIаяхьара маIан да, кхувш йоагIача тIехьенна, моллагIа дола зуламе, ийрча хIама кьоастаде ховш уж хилийтар, культурни кхерамзле царна хилийтар. Из дIаяхьар хьалха-даьккхар, ГалгIай Республике гIолла йолча, МВД Юкьарлонна совето, иштта ишколе дагIача берий Российски болама моттигерча отделене», — аьлар «Сердало» газетага боахама пресс-служба.

Цу конкурсе котбаьнна-рашта юхьера, тушола бетта 30-ча дийнахьа, мах оттабечача хана, дипломаши мах бола совгIаташи лургда, иштта котвалархочун цIи тIа йола сертификаташ лургда.

ГалгIайче, бокьонаш телхаеш марихуана лелаеш хиларах, Магаса яхархочунна бехк баьб

Султыгнакъбан Йоакъап

ГалгIайче, бокьонах доацаш марихуана оала молхаш лелаеш хиларах, региона столица яхархочунна бехк баьб аьлар, ГалгIай Республика прокуратура пресс-служба.

«Назрань - шахьара прокуратура уголовни гIулакхах бола паччахьалкхен бехк бу, муниципальни даькъа тIа яхаш йолча кхалсага, цо бокьонаш телхаеш наркотически молхаш лелаеш хиларах», — аьлар тIахьожам лоаттабеча боахаме.

Судо оттадаьд, цу кхалсага 2021 шера, гурахьа, бокьонах доацаш ийца лелаеш хиннай, цунах шийна пайда эцара лаьрхIа, 18,3 грамм «марихуана» оалаш йола молха.

Из цунга хилар гучадаьлар, ГалгIай Республика МВД наркотикаш леляяра гIулакха тIахьожам лоаттабеча Урхален бокьонаш лораераша, дIабихьача балхах.

Хоам бу, ГалгIай Республика Магасерча судо яьча кхелаш, из кхалсаг бехке еш хиларах, цунна аьча такха дезаш кхел яьй. Цо дIадала деза аьча да, 20 000 эзар сом.

12 МАСТЕР-КЛАСС

Берий театра актераш, зламигача хьажархой дегаш гадкхувлаш ба

Козой Мадина

Берий театре кьахьегаш бола актераш, шоай, зламигача хьажархой дегаш гадкхувлаш ба. Шедежанакъан Бориса язъяча, «В седой древности» яхача, произведенех оттаяь спектакль я цар, тахан, берашта хьохар.

Тушолу бетта тӀехьа, театре тӀайибора кьона хьажархой, хӀаьта, хӀанза гойгача спектаклеца берий дегаш хьаста, уж болчча юрташка дӀаух актераш. Селхан спектаклега хьожаш догӀоздаьнна хилар БурокӀалара ишкола дешархой, хӀаьта тахан, шоай зламигача дегашта, спектаклах хетар дувцаргда Яндарерча №1 йолча ишкола дешархоша.

Бокьо йоацача моттиге нувхаш Юкхувсарах дийцар, Иламах йолча Министерства кулгалхочо

ГӀазданаькъан Ахьмад

Республике Иламахи экологехи йолча Министерства кулгалхо, Шаденаькъан Ахьмадхан, ваха хилар МагӀалбике бокьо йоацаш нувхаш Юкхийсача моттиге. Пхьера аравоалаш уллача доазон тӀа доаржадаьд из гӀулакх. Иштта, цигача гулбир -пхье администратцен болхлойи, Россельхознадзори, Роспотребнадзори.

«Кхетачен керттера бахьан, из моттиг нувхех цхьалха якххар да. Бокьо йоацача моттигашка, нувхаш тувсара гӀулакх хоададе деза. Иламах йолча Министерства из хьал теркаме лаьцад. Ер бутт чакхбоалаш, юха гуллургда тхо цу моттиге доазув цӀендара болх, мишта дӀабихьаб хьаж», - аьлар тха газетага министерства пресс-служба.

ГӀалгӀай халкьа халхара говзал яйзар, Яндарерча ишколе дагӀача берашта

ГӀазданаькъан Ахьмад

«ГӀалгӀай кьаман халхара говзал» яха мастер-класс дӀайихьар, моттигерча №1 йолча ишколе деша дагӀача берашта, Яндарерча культура ЦӀен хореографу ГӀарчакханаькъан Ахлана.

Цо берашта гойтар дукхача хана денз, хьадоагӀаш дола

классически гӀалгӀай халхар, цо иштта царна дийцар цу халхара хӀара согтаеча маьженна маӀан, юкьера хьайцача дерригача гӀалгӀай халхара маӀан.

Безам тӀабодаш йола мероприятия хилар, «Культура для школьников» яхача Ерригроссе халкьашта юкьера, культурно-кхетаме проект маьхалйоакхаш.

«Хореографу исбахьале —

из гӀалгӀай халкьа исбахьален культура цӀаккха а лакьарбоаца хьаст ба. Из кьаман са да, цунна ладат, культура я.

Халхаро массаза, физически а духовни а нах дегӀабара, царна кхетам балара, хозленна мах оттабара, дегӀа ондо йолаш, камоаршал йолаш нах кхебара — дика дакьа дӀалаьцад, даима.

ЧоагӀа лоархӀаме да, вай тӀехьено из кхетадеш хилар»,

— аьлар «Сердало» газетага ГӀарчакханаькъан Ахлана.

Берашта мастер-класс дӀахьоча юкьа, дукха кердадараш дайзар, безам тӀабодаш йола моттигаш а го йиш хилар.

Иштта хоза, кӀаьда халхар го таро хиларах, шоаш а из халхар Юмаде кийча дар бераш. ДукхагӀа бараш, говзал йолча хореографу кулгал а деш, шоашта фу хов хьожаш бар.

ЦӀихезача гӀалгӀай хореографу хьаллаьцар, дика лоархӀаш йолча фестивале дакьалоацаш бола, «Сийг» ансамбла доакьашхой

ГӀазданаькъан Ахьмад

ЦӀихеза хореографу, ГӀалгӀай Республика искусства цӀихеза болхло, ГӀазданаькъан Бахьаудина Беслан кертте а волаш, комисси яха хилар Эбарга-Юртарча культура ЦӀагӀа, цига Ерригроссе фестиваль-конкурсе, «Сийг» яха берий хореографу ансамбль, яха кийчлуш я.

Бекарга бутт чакхбоалаш, лакхача квалификаце хьехархочун, ЮНЕСКО Халкьашта юкьерча совета доакьашхочун Имагожанаькъан Мухьмада хореографу дешархой Ставрополе гӀоргба.

Укхача очни зонални этап дӀаяхьа лерхӀ «Хореографические коллетивы» яхача номинацех, цига «Сийг» коллектив Малхбоален, Кьилбаседа-Кавказа дикагӀа йолча кхоллама коллективашта яхье яргьа, хьалхара тура конкурсах дола

декхараш кхоачашдеш.

Котбаьннарашта, «Культура» кьаман проектах, ши миллион ахча лургда.

Цу тайпара кийчо еш ансамбла доакьашхошта а, иштта цар кулгалхошта а чоагӀа лоархӀаме да, профессионалашта фу хет хар а, цар, шоаш хьаллацар а.

ГӀазданаькъан Беслан, ГӀалгӀайчен кьаман хореографу дикагӀвола викал ва, цун карагӀдаргда кагийбарашта эшаш бола хьехам бала а, цу хьалашка уж хьаллаца а.

ГӀазданаькъан Бесланаца цхьана, конкурсе яха ансамбль кийчъеш а тӀахьожам беш а хилар, ГӀалгӀайчен Республика халкьа кхоллама ЦӀен кулгалхо вола, Эсмарзанаькъан Иалаудин. Районни халкьа кхоллама ЦӀагӀа, юххьанцахьа денз, хоалуш дар «Сийг» ансамбла хореографу коллектива, цу дикача фестивале, дукха хӀама карагӀдаргдолга.

МагIалбика районе дийцар хица дувзаденнараш

ГIазданакъбан Ахьмад

ХIара шера, бIаьстени ахкани ха хьаоттарца, хицара кхоачам боацаш, хало хул МагIалбик районе бахача наха. Районерча администраце, цу деша хетаь

кхетаче йир, Къаман Собрание депутат вола, Дарсиганакъбан Мухьмад юкье волаш.

«ВIашагIкхетаре дийцар, наха хин кхоачам малагIча наькъашца бе йиш я. Юрта админи-

страцен болхлошта тIадиллар, хий хьал тIа даккха скважинаш оттае йиш йола моттигаш белгалье аьнна. Ца говш, цу гIулакха болча белхах оттадаь, каьхаташ кийча хила деза Мехкдаьга дIахьокха», — аьлар тха

газетага пхьерча администрацен пресс-служба.

МагIалбика района администрацен кулгалхо волча Кхузнакъбан Къамбулата аьнначох, скважинашкара хий хьалтIадаккхаро наха оатто ергья.

Спасибо добрым докторам

Уважаемая редакция газеты «Сердало»!

Хочу выразить искреннюю благодарность за внимание, заботу, высокий профессионализм нашим медикам, которые помогли мне преодолеть болезнь. Благодаря помощи врачей, медсестер, всего персонала Джейрахской районной больницы удачно перенес панкреатит и другие недуги.

Огромное спасибо главному врачу Магомеду Беслановичу Гадаборшеву, заведующей терапевтическим отделением Хадишат Микаиловне Льяновой, лечащему врачу Любови Мусаевне Газиковой и всем их коллегам. От имени множества пациентов больницы желаю вам всем счастья, долголетия, успехов, здоровья, большого благополучия.

С уважением
Исса Накастхоев,
житель г. Назрани

Уйла е вай массане....

Хьакхачаб, вайна массанена дегашта бочей безеи бола мархий бутт!

Укх хозача ханаца, дог ца ловзаш бусалба саг хургвац. Уйла е эттача, уйла яь ца валлал дукха хIама шийна чуэза ха я ер! Хоза къам да вай дар, хоза сибаташ долаш кхеллад вай Дала. Къаьстга вай къаман нах массе ханашка мархий ханаца сакьердалуш, дог айдали хул. МаьркIажа хана, азан дийшача, шойла ловцаш доахаш, хий молаш бола нах горал, мерзагIа сурт хургдий хьогI аьнна хетт.... Марха дехкача хана, массе корашка сердал этте, вIалла Иоцабийшача санна, цIагIа да, марха дехка кечлуш лела нах зувш, я АллахI, хоастам ба-кх хьона, Iа тхоч, хьай лай дарах! Ма иразе да тхо Iа бусалба кхолларах, Хьа дин ма дий тха миска дегаш дIаьхий даьраш аьле, хеталу....

Уйлаш-м бIарг ма кхоача дIайолх, шой динцара безам бувцаш. Дувца эттача укх мархий хан, хозал йица вала дешай низ тоаргбоацаш селлара дог безамах тIехдохийташ ха я-кх вайх къахетам баь, Дала вайна еннар. Бакьда, тахан, сона дагадоаллар кхьдар да... Дала воашта дог ловза хьаенна е мерза ха, вай, воашта хала яр. Хала яра оагIонаш-м дукха да дувца эттача, вайна массанена дика довзаши, хIара цIагIа хIана дац аьнна, дувцаши латташ да. ХIара шера хиннад иштта! Ер ха хьаьттача, базархоша, хетаргахьа, цьха вагон мерах хьекха йовлакхаш хьачуоз вайцига.

ДIай-хьай мел хьежача, уж, гувнаш миссел хьалдетта латташ гуш, ванагIа ер дер-

рига дуне йовлакх хинна ма дисадий аьнна хеталу. ХIаьта йовлакхаш-м тайп-тайпари, бесбесагIи хул. Масайтга тайпара йола бIарг тIа ца отта, хоза кIопилгаш йоаржаяй, йовлакхаш цар чу Iочудехкий, бIарг цкъазам тохалехьа ший базар тоаю йовлакха базархошо, ахча IотIатехийя.

Аз дувцар ца довзаш кхалсаг хургьяц вай мехка... Хийла хьо хьежача, маьха деза доаца йовлакх хул къегача кIопилга чу дилла, дукха мах боаккхаш. Вай дуккхаз зийна сурт да-кх из, хIара мархий хана. Е газет дешаш саг базархошта юкье вале, дуккхача, йовлакхех хьал тоадерашта, шоаш бовзаргба! Бакьда, яздер шийх дале а, дег хало-м хургья аьнна хетац сона, из тайпара нах Iехабу гIулакх доаржадечоа. Ма дарра аьлча, тийшаболх ба-кх из наха беш! «Тхоашта могоар-м шоах де моллагIча наькъаца даь а», аьлча санна кхаст, Дала шойла къахетам боаржабе аьнна, яйтача укх езача хана цьхабола базархой. КIада дохкар а, даар дохкар а, богаш, тазаш дохкар а нах чIорам баха корзагIбоал-кх, кхы укх дуне тIа шой баха ца безаш санна... Алал, малав из иштта дац аьнна оалалургдар?! ДIаьха хабар ца эшаш, вайх хIаранена, мархий ха хьаоттача хIара шера гуш сурт да-кх из! Ма дарра ала велча, бусалба наха юкье даьккха ийрча гIулакх да из! Ай, къаьстга мархий ха эттача хана воайла къахетаме, новкъостал деш, вIаши оагIув хьаллоацаш хила дезацый вай! Даьла веций иштта из хьаоттадаьр! Воайла вай къа-

хетаме хиларга хьежжа мара хила йиш йий, вайна лургдола беркат?! Бусалба сага Iа гIо мел деча хана, Даьла хьона гIо деш хургва яхаций вай дино! Вай мехка цецваллал дукха миска нах, да воаца бой ма дий. Дукха, къона дезалаш шой доалахьа фусам йоацаш, дукха ахча телаш, наьха ценошка ма бахий.

Массане дер де ма гIертий таро йоацар а. Кхозза урагIа дихьача маьхех шоашта мел товр эца низ боацаш, дуккхача декхарийла болх нах, тIаккха из ахча дIатакха ца могош шерагара шерага боал. Цьха гаргара саг яр са тика йолаш. Цьха доккха, сома тетрадь дизза нах бар цун, къаьстга марх доаста ден лаьрхIа хIамаш ийяь.

Ши шу хьалха даьстача мархех хьарча декхараш доахкараш ба цу тIа дукха, йоахар тикан дас. Хеталу, селлара хала хIана даьд хьогI вай е гIулакх воашта аьнна... Дала иштта хала мича оттаяь вайна из ха! Дог гIоза, безаме, сапаргIата, ираза чамача дIадахьа оттадаьд марха доаста денош... Бакьда, букь бизза декхар IотIадижа, из мишта, мичахьара дIалургда-хьогI аз яхача уйлаша корта дIалаьчача сага-м хургий-хьогI из ха дог-гIоза дIайодаш, аьнна хет. Зийнадий оаша, мел дукха даар дIакхосс цьхацча долча цIагIара, мархаш даьста ха дIаьлчача. МистлургIола, сиха талхара тIера йола хIамаш IотIауьтгаеш, тIаккха дог ца лазашо уж дIатIехьашка йоахаш дIакхувсараш дукха ба вайна юкье. Из да Дала унзара лаьрхIача хIамаех дола исраф

— хIама доадар, цун хам ца бар. «ХIама зехьа доадераш шайтIай вежарий ба», йоах Даьла аято (Исра 27-гIа аят) Кхы унзара фу хургда бусалба сага?! АллахIа лорадолда вай, ше раьза воацача хIамах! Мархий денош дIадаьлча, кхалнаха шойла деча къамаьла юкье хозаш хул-кх, бога дизза салат дIакхессар оаха мистаденна, саго ца юаш лаьтга, котамашта дIакхайсар аз, торташ, иштта кхы дIахо а...

ЙовргIоаца хIама мара хьацаэцаш, хьаькьале, вай кхалстаре хургдацар иштта! ХIана ю хьогI наха шоашта селлара хало аьнна хет. Юха керда доаккх вай лакхе хьоадаь йовлакхашцара гIулакх. Телевидени гIолла хьаькьокхаш, мархий ха ювцаш, передача яр массехк шу хьалха. Дийшача наха, боккхийчара, передача дIахьош хиннача журналиста дувцар, йовлакхех зехьа доаду ахча. Дукха мах бола тайп-тайпара йовлакхаш ма телий шоана, марх доастача дийнахьа, фу ду оаш царех аьнна, хьаьттар новкъа дIаводача зIамигача сагага. «ХIама-м дац оаха царех, маьчех хьийкхий, цига цьхаццанахьа, Iокхувс-кх», — аьлар зIамигача саго уж тела ца эшалга хьахойташ. ХIаьта кхалнаха царех доаду ахча-м «чот» йоацаш да. Из Iа хьоадича цьхаццабараша вай ворхIе даь хана денца телаш хьадоагIаш да-кх уж оал. Хаттал оаша вай ха яхача кхалнахага, уж къона хиннача ханашка, йовлакха хIама иштта дай хиннадий. Цар дувцаш хозкх, цIен эггара бехкегIа волча сага дала цьха йовлакх хьа-

деш, цох меришка йоаккхаш са тассалца дIагIаш хулар тхо яхаш. Уйла яйташ сийдолаши да, деций?! Ховргдар-кх, ишттача къаьхьегамца уж дезаш даларе, таханарча кхалнаха уж иштта, боарам боацаш теларий. ХIара хIама ший лерхIам болаш хила доагIа! Тахана-м кхалнаха цу йовлакхех носкеш а дIатехай. Ма хоза доацаш хIама да-кх кIоаргга уйла кховдайича наьха хийрача зIамигача сага кога тIара пазат ялар. Саго ше дай даьча хIаман сийле а дIайоал. Йовлакх а носки а яла мегаргья ха яхача боккхийча наха, царцарча лерхIама. Царна кховдича товш хул из цар яьннача ханага хьежжа! Аз-м тамаш ю, цIагIарча мехкарашка шой ноаноша, хийрача кагийча нахага пазаташ дIакхувдаеш латтар хоза доацаш, гIалгIай йоIага ца товш хIама да шоана ца ала-рах... Ца эшача хIамаех зехьа доаду ахча, мискача сага дог хьаста делча сийдолашагIа децарий?! Укх дунен чухьа Дала диканца бекхам бергбар, кхоана къемат дийнахьа маьл а хургбар. Массанахьа из иштта хьаоттадаь, даьржа латтандаь таро йоацар а, из леладе гIерт. Ший цIагIа шийна тоаш доацар, совлен долча хIаман тIехьа докха дезаш хул, массане леладер леладича ца волаш. Даьла дино фу йоах хьежача вай, лерхIамаш нийседе вай! Моттийта, тIехьаьнна леладеча гIулакхаша хами махи боабу моллагIча хIаман! АллахIа гIо долда вайна, беркатеца хIаман тIехьа!

О проведении широкомасштабных мероприятий по розыску лиц, уклоняющихся от прохождения военной службы

507 военный следственный отдел, дислоцированный в н.п. Троицкая Республики Ингушетия, совместно с органами военного управления проводит мероприятия, направленные на профилактику преступлений, в том числе связанных с уклонением от прохождения военной службы.

Руководство отдела обращается ко всем военнослужащим, самовольно оставившим воинские части и незаконно находящимся за пределами мест прохождения военной службы, с предложением прекратить скрываться и легализовать свое положение.

Также обращаемся к родственникам скрывающихся лиц, иным гражданам, которым не безразлична судьба молодых людей, с просьбой поспособствовать принятию решений военнослужащими о прекращении незаконных действий по уклонению от прохождения военной службы.

Напоминаем, что в соответствии с примечанием к статьям 337 (самовольное оставление части или места службы) и 338 (дезертирство) Уголовного кодекса Российской Федерации военнослужащий, впервые совершивший такое деяние, может быть освобожден от уголовной ответственности, если самовольное оставление части или дезертирство явилось следствием тяжелых обстоятельств.

Для прекращения незаконного отсутствия в части Вам необходимо обратиться в военные следственные органы Следственного комитета Российской Федерации, военный комиссариат или комендатуру, территориальные органы прокуратуры, либо в органы внутренних дел и заявить о себе, либо предоставить соответствующую информацию командованию части.

На возникшие вопросы можно получить ответы, позвонив оперативно дежурному по 507 военному следственному отделу по номеру телефона 8 (8734) 72-40-20. Звонки принимаются круглосуточно.

Или обратиться по адресу: 386245, Республика Ингушетия, Сунженский район, н.п. Троицкая, ул. Шоссейная, 64.

Карарча блястий Российски эскаре Iамалде гIоргва, МагIалбикера ткъо зIамига саг

ГIазданаькъан Ахмад

ГIалгIайчера, Российски эскаре Iамал де болхараш мархаш даьстача гIоргба, цар шоай дезала юкъе мархаш даьста а, иштта мархий бутт цагIа дIабахьа а таро хургIолаш. МагIалбика ша-

хьарера дIавахьа оттаваьв 20-22 саг — наряд укхазьа, ше хьалхагIа хиннача боараме я.

«ХIанз эскаре бугарий компаней ший тайпара белгалонаш я. Уж эскаре Iамал де гIахьехар нийсденнад Украин-

не дIахьош йолча лаьрхIача операцеца. Из бакъдар дийцача массехк даьй-ноаной а, эскаре гIахьехарий шоай а сатем боабеш да. Цудухьа гIахьехарий даьшца-ноаношца, иштта кагийча нахаца болх беча тема комиссариата болхлоша, карарча шера,

эскаре гIахьехараш Украин дIахьоча лаьрхIача операце дакъалоацаш хургбац аьнна, дIаоал. ХIаьта, цул хьалхагIа гIахьийхараш а цига бигабац», — аьлар «Сердало» газетата МагIалбика шахьара администраце кулгалхочун гIонча Садкъанаькъан Мовсара.

Денала урокаш луш хилар Росгвардейцаш, ишколерча дешархошта

БIАРХОЙ Муслим

Вай республикерча Росгвардейцаша, денала урокаш елар ишкола дешархошта. Из беркате гIулахь хетадаь да фашистий лагерешкара нах мукъабьаьхача ден.

«Росгвардейцаша берашта

дийцар, фашистий лагерашка наха лайнача, дийца варгвоаца, доккхача Iазапах. Боккхий бараш а бераш а юкъедолча советски наха, цига лаьца бакар мишта текхад дайзар кагирхошта. Бераша а дийцар лагерех лаьцараш тематически болх кийчбаь.

Цу халача шерашка Iазап

текха вай нах бицбе йиш яц, дукха байнаб халонашта духьала отта низ боацаш аьлар, росгвардейцаша берашка. Фашистий лагереша цаьккха а йицлургIоаца Iаьржа лар йитай советски наьха дегашка», — дийцар Росгварде пресс-служба. «Темой набахтеной дуккхачаргара берал дIадаьккхар.

Деша, ираз долаш баха аьттув боацаш битар машаре баьха нах. Бакъда, котало йоагIаргхиларах бола тешам дIабаккха маганзар фашиста! Из хIама, вай массе хана, дегашка леладе деза! Кхы ма йоагIийла сага вахаре цу тайпара унзара ханаш!», — аьлар полицен лейтенант волча Китенаькъан Микаьила.

Къаман библиотеке длахьоргъя, Малсаганакъан Оарцхой цѝ дагалоацаш йола сайре

ГІАЗДАНАКЪАН АХЪМАД

ХьатІадоагІача ерача дийнахьа, къаман библиотеке, вІашагІхетаргба Малсаганакъан Оарцхой цѝ дагалоацача сайрен доакъашхой. Тахан бахархоста юкъе, цун цѝраца дувзаденнараш ца довзаш атта саг хургвац. Къаман вахаре шийна тѝхьа сийрда, беркате лар йита прозаик, дра-

матург, литературовед, литературни критик, сийрда седкъа хинна, вахаргва вайх Іларане дег чу.

«Малсаганакъан Оарцо Граждански тѝема, хьалхарча дунен тѝема доакъашхо хиннав. 1929 шера, Кѝилбаседа-Кавказа педагогически институт йоаккх цо, 1933 шера цо чакхъяккхар аспирантура. Къахьеге дІаволалуш, вай

къаман литературе, лакха мах бола белхаш яздаьд цо. 1927 шера «Сердало» газета тІа йоал, цун «Молодые побеги» яха, цу ханарча литература мах оттабеш йола лоархІаме статья, 1933 шера арадарлар цун «ГІалгІай литературах латта библиографически справочник» яха книжка.

ДІахо къахьегаш, 1930 шера, литература дезарашта гу цун «Салихъат» яха пьеса.

Цун беркате цѝ дагалоацача дийнахьа, оаха терко ергъя, цу хана хиннача литераторашта юкъе Оарцо, вай къаман театра оагІонца эггара хьалха къахьийгарех волга.

1930 шера, цо, хьакхеллай хьалхара зІамига театр. ТѝхьагІа, цо хьийга къа бахъан долаш, хьахул вай къаман боккъонца йола йоккха театр», — дийцар тха газетага къаман библиотеке.

Юхакъажал селханарча вахарга...

Къахьегамо мара кхолларгдац мерза денош!

ФАТИМА ОБОЕВА

Вахара талгІенаша, масе мІинге кхоачийташ, дІа-хьа кхувс сага уйлаш. Ма дукха, дега тоам беш дола, хІамаш дагадох тѝхьашкахьа юхакъажача. ХІанз хийла оалаш хоз-кх вайна — «Ма беркате ханаш яр-кх уж цу хана лаьттараш!» Кхы хургдеций хьоагІа иштта?! Юхакъажача хІара сага, цхьаца, дега морзал тосса ханаш дагайохийташ дешаш да уж! Уйла яьий оаша, къаьстга тахан, гетгара чІоагІа хІана даьржад вайна юкъе уж къамаьлаш аьнна??? Беркате ханаш яр дІаяхараш оал боккхийча наха. Я а яр уж ханаш беркатах хьалйизза!

радац. Тахан дуккхача моттигашка иштта тайсса ядача бешамаша дуккхача хІамай уйла яйт. Хеталу, укх лаьттах хьогаш бахарий къа ма ГІолда вайх аьле. Арахьа, йоккхача пхьешка бахача наха, шоай ах вахар дІахьу пхьен арахьа цхьа йоккха лаьттан чІегилг эца ахча Іоадеш. Балхара кІира цкъа доагІача салоІа дийнахьа, масе сехк сахьата никъ беш цига дІаухаш цхьаца кхача кхебу. Дукха хаи низи Іобул цар шоай кулгашца кхедаьр даа гІерташ. Цу мугІарера, нах хетаргахьа, тахан вай цѝен тѝхьенашка дадача лаьттарашка, хьал дайча мухъ теа белха мегар. Шийна Дала деннача дика хам бе ца харо, дуккхача дикай наІараш дІакъовл! Хьалхарча наьха могошал гетгара хала лийна боллашехьа, дуккха дикагІа хинний оал вай. Цар дегІаца хинна могошал тахан къонабарашка яц аьнна а оал. Цѝена бакъдолаш да из иштта хилар! Уйла яьий вай из сенца дувзаденна хиннад?! Юаш мел яр хьалхарча наха шоай коашкара хьайоаккхаш ханний. Хаьсаш а, сомаш а, шурийцара даараш а, Іайха кхедаь дуаш хилча дика хул-кх могошал а.

тайий дІахьора Дала хьателача берката хам беш, хьаьнала къахьегамца яьккхача сискалца дезал кхебе Іемача наха.

Фу хургдар цул хозагІа, алал? Согара ябакха генаргаш гетгара дика да хьона, са нарсий ги сиха тІадоаларех да, хьанаькко кІай хьажкІаш лургъя аьннад вайна, яхаш, цхьа барт гайнача, безамеча къамаьлашца бахар нах. Царна юкъерча бувзамо хьахьокхар вІаши барт хилар, шоаш дІадийна хьадаьккхачо, уж дувцалга доацаш, дог гІозадоаккхаш болга. Кхьметтале, хІара хІама малагІа дийнахьа дІае арабовргба тѝхьа хоадам бий хулар цу хана. Шоаш кулгашца кхедаь морх бизза дола беркат, хІара шера чукхухьаш хьабоагІарашта дика ховра нарса малагІа кІира ийича дика хул, ябакха дезараш малагІа денош да, иштта дІахо а. Шоайла дагабувлаш, доацар дІай-хьай луш дІахьора цу ханарча кхалнаха из беркате ха. Цудухьа воккха вар а зІамига вар а духьала денош дагардеш бІаьстенга сатувсаш, цунца сакъердлуш хулар. Ма безаме а

хулар-кх массанахьа.

Сомадаьннача адамий, ший беркатаца уж хьоабьаца, бІаьстана оаз латташ хулар-кх хІара урам тІа. Тахана-м дац иштта! Цхьа гаьнна тѝхьашка йисача санна, хийраьнний-кх дуккхабарашта уж ханаш. Наггахьа саг мара висавац, цу гІулакхашца дог ловзаш. Деррига, кхо мах телаш, базар тІара чукхухьаш дикагІа хет таханарча дукхагІа болча кхалнаха. Вайна массанена ховш да-кх нІана ца латийта, ханал хьалха кхачийта гІерташ, йоккхийча аренашка хаьсаш кхедераша царна укх дунен тІа мел йола молха етталга.

Лораша кхайкарал деш хозкх нахага, ах сахьата дирача хила йоадайий мара арара ийца чубена сомаша, хаьсаши ма даа яхаш. Хьай бешара чуена нарса хоадаешшехьа, деррига цІа цун хозача нарсий хьажах хьалдуз, коа тІа Іайха кулг тохаш кхейьча помидуро боккъонца дола берал дагадохийт.

Со зІамига йолча хана, тха нанес дІаювш хиннача помдора чам ма бий ер йоахар цхьа-

не. Хийла цхьайолча кхалсага беш хьоайича оалаш хоз-кх, бера санна доал деш, ма дукха даараш кхедир цо ший беша. Бера санна доал деш, из тайпара къахьегам безарца кулг тохаш, кхедаьчун чам ший тапара хул! Малав из иштта дац аргдар?! Дерригнех кхоачам хулаш бахацарий нах цу хана Іан кийчо йаь латта ларма тІенг аьлий дизий а ма хулар кхы фу эш хьогІ укх чу аьнна, хеталуш. Дуккхача урамашка гІолла Іодоладелча, тахан, вайна гу сагал лакхагІа йоархІ этта латта бешамаш. Дала саг кхаба хьаденна уж беркате, хьаьна дуккха гаьнарча пхьешкара адамаш кхо метр хиллал мукъагІа далар са доалахьа яхаш, хьегаш дола бІарг ма кхоачча шера лаьтташ, шерагара шерага доалаш куц хувцацалуш баІаехи ниттехи диза, акха жІалеша, шоай кІаьзий йоаржаю доазонаш хинна дада.

Цхьа ха яр иштта йоархІ яьнна латтийта хоза дац аьле, вІалла дІацаюй а чІегІех цѝенъий беш Іооттаеш. ХІанза-м дукхагІацар из а ло-

ДегІ дизза низ болаш баьхаб нах! Шоай даьна, нанна улув къахьегаш баьхкаб дезал. ВІалла хало а ца хеташ сакъердлуш даьд шоана дер. Иштта кхебу, цар кхоанеах дог лазача даьша, шоай дезал, мерза вахар къахьегарца мара хила йиш йоацалга хьалхадохаш. Да, нана болх беш боакхача хана, телефон бе елла бийша бадача дезалах, шоаша дуачун хам бовза тѝхье хургъя ала хала да. Даьла къахетам ба вайца! Цу Іамаман лерхІами хаи боабе мегаргбац вай! Хозача вахаро мара кхоллац мерза денош! АллагІа гІо долда вайна!

«ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ» ПРАВИТЕЛЬСТВА РИ ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ +7 (8734) 55-11-57, ЕДИНЬИЙ ТЕЛЕФОН СЛУЖБЫ СПАСЕНИЯ 112

сердало

Учредители:
Правительство
Республики Ингушетия и
ГАУ «Общенациональная
газета «Сердало»

Главный редактор:
Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ:
360001, г. Магас,
пр. И. Зязикова, 12.

Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушетия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральный округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Росохранкультуры
по ЮФО.
Рег. номер ПИ № ФС 10-6526
от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в
компьютерном центре редакции
газеты «Сердало».

Время подписания номера
по графику в печать:
13 апреля 2022 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунки не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диапозитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ №1435 Тираж: 2000 экз.

ГалгIайче муниципальни дакъа тIа, хина турбаш тоаеш латт

Султыгнакъбан Йоакъап

Хина турбаш тоае езаш хилара бахъан долаш, тушола бетта кхойтлагIча дийнахъа Илдарха-ГIалий тIа бIарчча дийнахъа хий хургдац, муниципальни дакъа тIарча бахархошка цу хъакъе кхайкарал даьд, — аьлар Илдарха-ГIала мэре. Шахъара лакхерча дакъа тIа хий хургдац.

Нагахъа санна, хий ца хилча даргдоацаш моттиг нийслей, лаьрхIа йолча техникаца из эшача дIахьоргда.

Массехк хьалхагIа МагIалбика районе дийцадар, цига бахача наха дукхагIча дакъе хий ца тоьаш хиларах. Цудухъа моттиг дика тажачул тIехъагIа, цига бурув теа хий хьатIадаккха лаьрхIад, молаш дола хий кхоачам болаш наха хилийтара. Говзанчаша оттабеча маьхага хьежача, цу дешо таро хулийтаргъа муниципальни дакъа тIара хица дувзаденна кхоачамбоацараш юстара даха.

Ах эзар совгIа болча бахархошта, керда болх-моттигаш хургъя

Султыгнакъбан Йоакъап

«Демография» яхача къаман проекте гIолла, вай мехкарча ах эзар сага, болх бе, керда моттигаш хургъя. Из хоам бу, тахан, вай къаман Правительства.

«Берашка хьежаш цIагIа

багIача ноаношта, иштта, кастта пенсе баха ха хьатIакоачача наха болх бе моттигаш хургъя. Тайп-тайпара говзал Юмае, шой кхетам лакхе аьттув ба, тахан, масе хана цьхан белха тIехъа боацача наьха», — белгалдир, къахьегамах йолча Министерства болхлоша.

Цу кхуврча кулгалдеча

МутаIаланаькъан Хьажбикара яхачох, из масега беркат кхоачаш бола болх дIахьоргбараш, кхаь меттигера оператораш ба — Ворлдскиллс Росси, Томскера Iаьдала университет, юртбоахамахи, Iаьдала белхахи йола Россера академи. ХIара операторо, вай регионера 167 саг Юмавеш къахьегаргда.

Укхаза, эггара хьалхарча юхьанца белгалду, вай мехка дукхагIа эшаш йолча професешшара гIулакх. Цул совгIа, Юмабар дIадоладалехъа, хIара сагага, дикагIа товргбола, иштта аттагIа булургбола болх хоржаш, гIо дергда, лаьрхIа оттабьча наха.

ГалгIайчен вахархо, бокъонах доацаш хьу тедарах, 110 сахъта болх бе безаш бехктокхаме оттаваьв

Султыгнакъбан Йоакъап

ГалгIай Республика Шолжа района Мужечен вахархо, хьунагIа ваха, бокъо ца луш йола хьу тедарах 110 сахъта мах боацаш Iаьдала болх бе декхарийла оттаваьв, аьнна хоам бир республика прокуратура.

«Шолжа районерча прокуратура хьаллаьцар бокъо ца луш йола хьу тедарах, шовзткъеи пхий шу давннача вахархочунна паччахьалкхен уголовни бехк беш дола гIулакх, из бехке веш хилар», — аьлар ГалгIай Республика тIахьожам лоаттабеча боахаме.

Судо оттаяьча материала тIа белгалду, Мужеча вахача саго, шийна болча пайдана, теда йиш йоацаш йола «Мийнга» 1,14 куб. метр йола ши га тедар.

Цу тайпарча бокъонаш телхаеш долча гIулакхашца, цо «Сунженское лесничество» ГКУ, 14 эзар сома зе даьд.

Хоам бу, № 13 йолча дакъа тIарча мировой судьяс из саг бехке хилар чIоагIдаьд, аьнна. Цо Iаьдала ше даь зе юа меттаоттадарах, 110 сахъта цабича баргбоаца болх бе декхарийла оттаваьв из.

ГалгIайчен Парламента депутаташа, къонача футболисташта, 18 фирменни тIабувха гIирс белар

Султыгнакъбан Йоакъап

ГалгIай Республика Халкъа Гуллама «Единая Россия» парте кулгалчочо, Iаьласханаькъан Мухьамада, ГалгIай Республика Халкъа Гуллама депутатаца Йовлой Мухажарца цьхана, «Гамурзиево» Ангушт яхача берий футболни ишкола 18 фирменни

тIабувхабу гIирс белар, клуба ловзархошта лаьрхIа аьлар, ГалгIай Республика Парламента пресс-службе.

«ГалгIай Республика депутаташ новкъостал де кийча ба, спортинни командашта, вай республика спортинни культура дергайоалаяра лаьрхIа. Дикача тIабувхача спортинни гIирсо,

таро хулийтаргъя яхъашка дика толамаш даха», — аьлар Iаьласханаькъан Мухьамада.

Массехк хьалхагIа, клуба тренер Мархенаькъан Дауд «Единая Россия» парте кулгалхочун приемне ваха хиннавар, къонача футболни клуба тIабувхача гIирсаца новкъосталде аьнна.

Клуб вIашагIелла пхи шу ха

мара яц, цу юкъа къона футболисташ ГалгIайчен араьха баха хиннаб. Цар дика толамаш дахар: Анапе, Эссентуке, Волгограде, Махачкале.

Эксперташа яхачох, из, спортменаш хьаллацара дола дика гIулакх, политикеи бизнесменеи юкъарлонна доакъашхой новкъосталца, вай республике дIахьу дукха ха я.